

LANDSCHAPS | 13

KRANT

APRIL
2014

Deze landschapskrant van het Regionaal Landschap Zuid-Hageland wordt gratis verspreid in de gemeenten Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaken, Landen, Linter, Tienen en Zoutleeuw. Ze wordt gedrukt met de financiële steun van deze gemeenten en de provincie Vlaams-Brabant.

**THEMA-
NUMMER
BIJEN**

INHOUDSTAFEL

Bij in de kijker	01
Wedstrijd huifkartocht en inschrijven picknick	01
Bijen helpen fruittelers - koestertelex	02
Bijen- en orchideeëndag	03
Gete in Beeld	04
Korte berichten	04
Herken de plek	04

> © Wouter Pattyn - Naturalight

BIJ IN DE KIJKER

De gehoornde metselbij

Heb je een bijenhotel in je tuin of op je terras? Dan is de kans groot dat je de gehoornde metselbij al voor de gaatjes zag dansen. Dit is immers één van de meest algemene wilde bijen en ze komt voornamelijk in verstedelijkt gebied voor. Je zal ze ook niet vlug met een andere verwarren. Haar knaloranje achterlijf is voor een bij erg groot en sterk behaard. Hierdoor lijkt ze op een kleine hommelt. Van de meer dan 300 soorten wilde bijen is ze er als één van de eerste

bijen. Je ziet haar vliegen van half maart tot einde april. Ze dankt haar naam aan de twee hoorntjes op haar kop en het feit dat ze na het leggen van haar eitjes de nestholte mooi dichtmetselt met leem. Metselbijen zijn 'buikschuiers': ze verzamelen het stuifmeel onderaan hun achterlijf tussen de lange haren. De honingbij vervoert het daarentegen aan de achterpoten. Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is, elk bijtje verzamelt zoals het behaard is...

> Gehoornde metselbij
© Maarten Jacobs - Buiten-Beeld

> Maarts viooltje

BESTE LEZER

In dit themanummer over bijen ontdek je wat je zelf kan doen om bijen te helpen. We zetten ook acties voor bijen in de kijker die RLZH samen met inwoners en verenigingen uit de streek onderneemt. Onze Bijen- en Orchideeëndag wordt dit jaar een gezamenlijke organisatie met de orchideeënwandeling van Natuurpunt en met de gemeente Boutersem. Noteer 4 mei alvast in je agenda, dit wil je zeker niet missen!

We geven in deze landschapskrant ook het startschot voor de fotowedstrijd "Gete in beeld". De wedstrijd loopt tot het vroege najaar. Wandel je regelmatig in de streek? Neem dan zeker je fototoestel mee want met de fotowedstrijd zijn er leuke prijzen te winnen.

Marc Wijnants,
voorzitter Regionaal Landschap Zuid-Hageland

> © Jan-Luc Van Eijk
Buiten-Beeld

WEDSTRIJD BON

WIN EEN HUIFKAR- TOCHT

Doe mee aan onze wedstrijdvraag en win een huifkartocht op de Bijen- en Orchideeëndag voor 4 personen.

Wedstrijdvraag:
Welke orchidee is dit?

- ☐ wespenorchis
- ☐ bijenorchis
- ☐ brede orchis

Deze huifkartocht wordt aangeboden door Het Tweespan, www.hettweespan.be. Deze wedstrijd is voor inwoners uit het regionaal landschap. Stuur voor 28 april het antwoord naar RLZH vzw - Schoolpad 43 - 3300 Hakendover of info@rlzh.be.

PICKNICK BIJEN- EN ORCHIDEEËNDAG

Geniet **zondag 4 mei** met het gezin van een heerlijke lentepicknick in het prachtige domein van Kwabeek. Met deze picknick steun je Natuurpunt Velpe-Mene.

Bestel tijdig je picknick!

1. **Maak je keuze** ☐ x 8€ (standaard)
☐ x 8€ (vegetarisch)
☐ x 4€ (kind)

2. **Geef je bestelling door** via www.rlzh.be, info@rlzh.be of RLZH vzw Schoolpad 43 - 3300 Hakendover. Inschrijven kan tot 24 april.

3. **Betaling**
Schrijf het bedrag over op IBAN: BE 35 0682 1456 5037 BIC: gkccbebb van Natuurpunt Velpe-Mene. Vermeld 'picknick 4 mei' + je naam + het aantal picknickpakketten.

4. **Pick je picknick op** op 4 mei aan de infostand van Natuurpunt Velpe-Mene.

Je hebt meer **buren** dan je denkt

Iedereen kan een handje toesteken om onze koesterburen te helpen. Dit zijn plant- of diersoorten die best wat hulp kunnen gebruiken om te overleven in onze regio. We zetten ter inspiratie enkele mooie voorbeelden van gemeenten, verenigingen, scholen of burgers in de kijker.

Bijen helpen fruittelers

RLZH startte met ondersteuning van Leader en in samenwerking met Vakgroep Fruit Hageland, Proefcentrum Fruit en de provincie Vlaams-Brabant een pilootproject met een 30-tal fruittelers. In het project zoeken we naar eenvoudige maatregelen om de aanwezigheid van wilde bijen in boomgaarden te versterken. RLZH sprak met Luc Borgugnons, fruitteler uit Kortenaak en voorzitter van de Vakgroep Fruit.

RLZH: Waarom doe je mee aan het project?

Het leek ons een interessant voorstel van het regionaal landschap. Biofruittelers werken al langer met metselbijen om de bestuiving en vruchtzetting te verbeteren en als niet-bioteler is het interessant om hier uit te leren.

Fruittelers gaan ook steeds bewuster om met gewasbeschermingsmiddelen: hoe minder, hoe beter. We kijken ook steeds meer naar welke nuttige insecten er bestaan en hoe deze een bijdrage kunnen leveren in de fruitteelt. Dit project is een verdere stap in die richting.

RLZH: Waarom wilde bijen?

Ik wilde al langer met bijen werken, maar de drempel is hoog: je moet al imker zijn en er tijd voor hebben. Daarnaast geeft de bijensterfte veel onzekerheid. De commerciële systemen voor metselbijen zijn arbeidsintensief. Je moet de cocons oogsten, in de koelkast bewaren en op het juiste moment uitzetten. Een collega had vorig jaar 200 gevulde gangen in één bijenhôtel waar 12.000 bijen uitkwamen. Dit waren echter gekweekte bijen die hij zelf in de gangen moest steken en onderhouden. Met dit project werken we met wilde bijen die van nature in de omgeving voorkomen en die we inzetten voor de bestuiving van onze fruitbomen. Ik kijk er naar uit om met deze bijen aan de slag te gaan zodat ik hier zelf minder tijd moet insteken.

RLZH: Bijen hebben voedsel nodig om te overleven, ook buiten de bloesemperiode. Welke maatregelen neem je hier voor?

Ik wil meer werken met bloemen. Met de projectpartners zoeken we naar geschikte bloemenmengsels en praktische en haalbare oplossingen: waar laat je best bloemenstroken staan of waar zaai je ze best in? We moeten nog veel uit zoeken, maar hierdoor zetten we de theorie om in de praktijk.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling – Europa investeert in zijn platteland

- Op 6 september bezocht school De zandloper uit **Wommersom** het gemeentelijk groendomein 'Kareeltje'. Deze speelzone voor de school kreeg een groot bijenhôtel voor wilde bijen. Metselbij, tronkenbij, harsbij,... staan nu definitief in het schoolwoordenboek.

> plaatsing insectenhôtel in 't Kareeltje in Wommersom

- Samen met de stad Tienen en Natuurpunt plantte het regionaal landschap een struweelzone langs de Kleinbeek. De basisschool van **Kumtich** stak mee de handen uit de mouwen voor de aanplant. Ze kregen een gastles over de geelgors, een koester soort van Tienen.
- Kasteelhoeve **Wange** plantte meer dan 3000 stuks plantgoed en 14 hoogstamfruitbomen. De uitgestrekte weilanden waar paarden grazen winnen hierdoor aan landschaps- en natuurwaarde. Het is een mengeling van diverse heg- en houtkantsoorten die goed gedijen op de vochtige zware grond. Er is plaats voor de paarden om tussen de plantvlakken te lopen: eens voldoende groot zullen de struiken 'begrast' worden.

Heb je vragen over de campagne of zit je met een leuk idee? Vind alle informatie op www.koesterburen.be

Help eens een bij

Vlamingen houden van propere en strakke tuinen. Hierdoor krijgen bijen het steeds moeilijker om voedsel te vinden of een plek om hun nest te bouwen. Met 3 eenvoudige stappen kan je de bijen een duwtje in de rug geven.

1. Laat ons een bloem...

Bijen houden van bloemen. Je kan een stukje gazon wat minder vaak maaien zodat verschillende bloemen een kans krijgen. Wil je nog een stapje verder gaan? Of heb je nog een plekje vrij? Dan kan je een bloemenakker inzaaien en kan je de hele zomer en het najaar genieten van bloemen in je tuin.

> Bloemenweide

2. Plant een gemengde haag

Wil je een haag in je tuin? Dan is een gemengde haag een goed idee. Meng verschillende soorten zoals meidoorn, sleedoorn, kornoelje... en je krijgt een heel mooi resultaat. RLZH geeft je hierbij graag advies.

> Sleedoorn

> Gehoornde metselbij op bijenhôtel

3. Plaats een bijenhôtel

Bijen hebben een plekje nodig om hun nest te maken. Sommige soorten nestelen in de grond, andere hebben graag holle stengels en gangen in hout. Voor deze laatste soorten kan je een bijenhôtel op een zonnige plaats hangen. Succes gegarandeerd!

> Doe-pakket bijen

GRATIS!
wees er
snel
BIJ!

Doe-pakket voor bijen

RLZH biedt de inwoners van haar werkingsgebied een gratis doe-pakket voor bijen aan. Het pakket bevat:

- een bijenhôtel
- een zadenmengsel voor een bloemenakker
- een informatieve brochure

Hiermee kan je zelf aan de slag in de tuin en bijen een handje toe steken. Haal het pakket af aan de RLZH-stand op een van onze activiteiten of op ons kantoor in Hakendover. Wees er snel bij, aanbieding zolang de voorraad strekt!

Info: egbert.asselman@rlzh.be - 016 82 47 22

Bijen- en Orchideeëndag 4 mei

Domein van Kwabeek - Boutersem

Uitgebreide informatie
vind je op www.rlzh.be
of bel ons op 016 81 52 77.

Vrije toegang van 11 tot 17u. Domein van Kwabeek, Neervelpsestraat 11, 3370 Boutersem

Een heerlijke lentepicknick

De wondere wereld van de bijen

Breng een dekentje mee en kies jouw picknickplekje in het prachtige domein van Kwabeek. Natuurpunt Velpe-Mene zorgt voor een huisgemaakte picknick (inschrijven verplicht) of je brengt zelf je boterhammen mee. [Inschrijven picknick](#) – www.rlzh.be – info@rlzh.be – 016 81 52 77 [Picknick van 11 tot 14u, kostprijs picknick: 8€, picknick kind \(tot 12j.\) 4€.](#)

Imkers vertellen je alles over deze bezige diertjes en laten je proeven van hun lekkere honing. Wil je meer weten over wilde bijen? Dan ben je hier op de juiste plaats. De bijen zoeken je tegemoet op infostanden en gegidste wandelingen. [Vanaf 14u infostanden en streekproductenmarkt](#)

Hoe word ik een bij?

Deze dag zit boordevol kinderactiviteiten. Wil je er zelf uitzien als een bijtje? Ga dan langs de grimestand en verander in een zzzzoemende bij. Maak een bij van een kaars en knutsel een hotel voor onze vliegende vrienden. Je kan zelfs meedoen aan een bij-zondere kinderzoektocht. [Doorlopend](#)

Verken de natuur

Trek er op uit met Natuurpunt Velpe-Mene en ontdek de prachtige orchideeën in de Snoekengracht. Een gids neemt je mee of je wandelt alleen via een uitgestippeld wandelparcours. Ontdek de geheimen van het domein van Kwabeek samen met een gids. Je leert de koesterburen kennen, ontdekt de geschiedenis van het kasteel en wandelt door het mooie park. Ben je moe van al het wandelen? Neem dan de huifkar en verken Vertrijk te paard.

[Wandelingen:](#) doorlopend vanaf 13u30
[Huifkartocht:](#) van 11 tot 17u
[Kostprijs huifkartocht:](#) 5€ per persoon
[Inschrijven huifkartocht t.e.m. 28 april via](#)
www.rlzh.be – info@rlzh.be – 016 81 52 77

Gete in beeld

FOTOWEDSTRIJD

Heb jij mooie foto's van de Grote en de Kleine Gete? Trek je graag de valleien in? Doe dan mee aan de fotowedstrijd van RLZH i.s.m. Natuurpunt Oost-Brabant en Het Vinne.

Gete in Beeld in 3 stappen:

1 Trek je wandelschoenen aan en focus je lens op de Getevallei, van Hoegaarden, Landen en Tienen tot Linter, Zoutleeuw en Geetbets. PS: Noteer waar jij je foto's trekt.

Dit zijn de 5 categorieën: recreatie en ontspanning, landbouw, biodiversiteit, rijk verleden, water in het landschap

2 Stuur je foto's op naar info@rlzh.be via www.wetransfer.com.

De wedstrijd loopt tot 1 november 2014. Er is een hoofdprijs voor elke categorie én een extra Natuurpuntprijs!

3 Noteer 12 december voor de prijsuitreiking van "Gete in Beeld" en de natuurfotowedstrijd van Het Vinne in de Vinnehoeve.

De winnende foto's reizen door de zes Gete-gemeenten! Meer info volgt in het najaar.

FOTO-EXCURSIES

Leer de kneepjes van het vak van een natuurfotograaf tijdens excursies in Natuurpuntgebieden:

- 25 mei: Doysbroek-Viskot
- 29 juni: Rosdel-Schoorbroekvallei
- 24 augustus: Aronst Hoek

Meer info?

Bel RLZH op 016 81 55 49 of mail naar klara.hermans@rlzh.be. Het wedstrijdreglement en praktische info over wedstrijd en excursies vind je op www.rlzh.be.

KORTE BERICHTEN

> © Kevin Lambeets

25 mei - Ontdek natuur en landschap in de Getevallei - Drieslinter

Wandel op **zondag 25 mei** mee langs de Grote Gete en het Natuurpuntgebied Doysbroek-Viskot. De laatste jaren werd er heel wat aan natuurontwikkeling gedaan om unieke diersoorten nieuwe kansen te bieden. Natuurpunt Linter nodigt iedereen uit om wandelschoenen aan te trekken en van dit prachtige landschap en de resultaten te genieten.

Afspraak vanaf 14u op het Stationsplein van Drieslinter. Op verschillende tijdstippen zijn er gegidste wandelingen. Om 14u15 is er een "Gete in Beeld"-foto-excursie. **Meer info** bij Nicole Smeyers 0497 43 40 87 nsmeyers@skynet.be

> © Gilbert Loos – Buiten-Beeld

16 april – infoavond wilde bijen - Landen

Op 16 april spreekt bijenkenners Nobby Thys over wilde bijen in het landschap. Er bestaan tientallen soorten wilde bijen en hommels. Deze diertjes vind je overal terug: van tuinen tot akkers en natuurgebieden. Naast honingbijen en andere bestuivers spelen ze een essentiële rol bij de bestuiving van zowel landbouwgewassen als wilde planten. Je krijgt

gratis een bijenhotel mee dat je thuis kan ophangen. Er wordt ook een drankje voorzien.

16 april – 20u – gratis toegang Stadhuis, Stationsstraat 29, 3400 Landen

Meer info: egbert.asselman@rlzh.be of 016 82 47 22

27 april - Spaanse citadel - Zoutleeuw

In 2013 werd de omgeving van de Bethaniakapel in Zoutleeuw heringericht.

- De ommegang werd heraangelegd.
- De poort werd hersteld.
- Nieuwe hagen werden aangeplant.

Regionaal Landschap Zuid-Hageland werkte hiervoor samen met de Stad Zoutleeuw, de Vereniging der Parochiale Werken van het

Gewest Zoutleeuw en de Vrienden van Zoutleeuw vzw.

Op 27 april om 15u wordt het infobord aan deze kapel officieel ingehuldigd tijdens het evenement 'De Spaanse citadel'.

Meer info www.rlzh.be

Herken deze plek en win...

Onze streek kan verrassend mooi uit de hoek komen. Ken jij deze plek? Waag je kans en win een streekpakket. Stuur **vóór 28 mei** het antwoord en jouw adresgegevens naar RLZH vzw, Schoolpad 43, 3300 Hakendover of mail ons op info@rlzh.be.

COLOFON

Regionaal Landschap Zuid-Hageland vzw (RLZH vzw) is een samenwerkingsverband tussen de Provincie Vlaams-Brabant, de negen aangesloten gemeenten en verenigingen actief rond natuur en landschap, recreatie en toerisme, landbouw en jacht, RLZH vzw vormt een regio van 38.461 ha in het zuidoosten van de provincie Vlaams-Brabant. De regio omvat negen gemeenten en telt ongeveer 95.000 inwoners. RLZH vzw wil in overleg met alle gebruikers van de open ruimte werken aan duurzame natuur- en landschapszorg. Zo maken we onze streek nog aantrekkelijker. We nodigen bewoners en bezoekers uit om op een zorgzame manier te genieten van onze typische landschappen en natuur.

De landschapskrant Zuid-Hageland wordt gratis verspreid op 45.000 exemplaren en is een uitgave van:
Regionaal Landschap Zuid-Hageland vzw
Schoolpad 43, 3300 Hakendover
Tel: 016-81 52 77, fax 016-81 96 13

Verantwoordelijke uitgever: Marc Wijnants

Werken mee aan deze editie:

Redactie: Katrien Schulz
Raf Stassen
Joachim Lambrechts
Klara Hermans
Egbert Asselman
© RLZH

Foto's: tenzij anders vermeld

Vormgeving: www.ramdesign.be
Druk: Drukkerij Van Ruys

> **Vragen, suggesties of opmerkingen:**
bel op 016-81 52 77
of contacteer ons op
info@rlzh.be

PROVINCIE
VLAAMS • BRABANT

Deze uitgave is mogelijk dankzij de steun van de Provincie Vlaams-Brabant.